

Академічна доброчесність дозволяє системі освіти залишатися дієвою, такою, що справді дає знання та навички, а не лише документи про здобуття освіти. Країни з високим рівнем академічної доброчесності не мають такої проблеми як «визнання дипломів» – як правило, це успішні, економічно розвинені країни з високим рівнем освіти та науки.

Прояви академічної недоброчесності – такі як списування, плагіат, корупція – не можуть бути визначальними для всієї системи освіти, зокрема вищої, оскільки вони руйнують її, перетворюючи навчальний процес на імітацію. Нечесність в освіті негативно впливає і на все суспільство, і на кожного окремого індивіда, адже створює систему, в якій неможливо досягнути успіху чесним шляхом, а таке суспільство не може бути успішним у довготривалій перспективі [3].

Таким чином, пріоритетом у розвитку науки та освіти повинна стати боротьба з академічною недоброчесністю. І роль навчальних закладів у пропаганді дотримання принципів академічної доброчесності звісно надзвичайно важлива, але необхідно пам'ятати, що академічна доброчесність починається з суспільної, духовної доброчесності. Важливо, щоб педагоги працювали у тандемі з батьками здобувачів освіти. Дотримання правил етики та поваги до праці, інтелектуальної власності інших людей повинно виконуватися на загальнонаціональному рівні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Academic IQ / Проект в університетах. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://saiup.org.ua/pro-proekt/proekt-v-universytetah/>
3. Academic IQ / Академічна доброчесність – це запорука якісної освіти та сталого розвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://saiup.org.ua/novyny/z-chitkumy-oriyentyramy-stalogo-uspihu-akademichna-dobrochesnist-yak-zaporuka-yakisnoyi-osvity/>

ПЕДАГОГІЧНІ ВИСТАВКИ ЯК ПОТУЖНІ ЗАСОБИ ПРОПОГАНДИ ТА ВПЛИВУ НА ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ГУВЕРНЕРСЬКИХ КАДРІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

Бардінов А.В.
(Полтава, Україна)

Об'єктивна потреба сучасності у кваліфікованих фахівцях гувернерської сфери спричинена тим, що зазначена категорія фахівців, здійснюючи індивідуальну практичну діяльність у вихованні й навчанні дітей, відчутно впливають на духовно-моральне, інтелектуальне формування дитини – майбутнє української нації, від чого значною мірою залежить майбутнє нашої держави.

Зразком у вирішенні зазначеної проблеми може слугувати для нас практичний досвід другої половини XIX – початку XX століття, оскільки гувернерство в цей час досягло найвищого рівня свого розвитку та офіційного визнання його як освітнього феномена в цілому [1].

Зразком у вирішенні проблеми практичної підготовки вихователюк-гувернанток на науково-педагогічних засадах можуть слугувати, на нашу думку,

недільна жіноча школа Х. Алчевської; «школа нянь», організована при Фребелівському педагогічному інституті з ініціативи І. Сікорського; жіноча школа, заснована С. Миропольським при чоловічій семінарії та інші освітні інституції педагогічного спрямування. У контексті дослідження зазначеної нами проблеми проілюструємо як зразок деякі аспекти освітньої діяльності недільної жіночої школи Х. Алчевської, які певним чином впливали на процес підготовки виховательок-гувернанток, а саме – педагогічні виставки, що виступали як потужні засоби пропаганди і впливу на процес підготовки виховательок-гувернанток.

Насамперед зазначимо, що у підготовці гувернера-вихователя особливу роль відіграли такі допоміжні організаційні форми, як: педагогічні курси, музеї, педагогічні читання, педагогічні виставки, бібліотеки, учительські з'їзди та ін. організаційні форми, які являли собою потужні засоби впливу у системі професійно-педагогічної підготовки майбутніх гувернерів-вихователів. Вони хоч і відрізнялися між собою за метою, завданнями, змістом, проте у поєднанні зі специфічними особливостями суттєво впливали на процес професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців гувернерської та приватної освітньої сфери, який відбувся шляхом пропаганди педагогічного досвіду; створення авторських посібників, методик, програм; використання творчо опрацьованих педагогічних ідей, пристосованих до особливостей регіону, освітнього закладу тощо. Враховуючи це, зазначені допоміжні організаційні форми ми розглядаємо їх як структурні компоненти системи професійної педагогічної освіти, що певною мірою впливали на процес підготовки гувернера-вихователя та вчителя-приватиста у зазначений нами історичний період. У цьому плані варто зазначити, що педагогічні виставки були найдієвішою розповсюдженою організаційною допоміжною пропагандистською формою у підготовці фахівців гувернерської (приватної) освітньої сфери у зазначений період.

Відмітимо, що характерною організаційною ознакою педагогічних виставок було те, що вони, як правило створювалися при вищих навчальних закладах освіти, спеціальних професійних навчальних закладах освіти, створювалися за ініціативою земства, іншими громадськими інституціями та приватними особами. Цілком логічно, що їх регулярно організовували майже у кожному губернському та повітовому місті. Найпоширенішими з-поміж них стали педагогічні виставки, які характеризувалися за видами: тимчасові та постійні, міжнародні, всеукраїнські, регіональні тощо. Мета зазначених педагогічних виставок була спрямована на те, щоб ознайомити велике коло освітян із передовим педагогічним досвідом; дати уявлення про тенденції розвитку освіти різних країн, свого регіону тощо. На відміну від інших допоміжних організаційних форм педагогічні виставки публічно демонстрували досягнення освітян. Тому пред'являлися більш високі вимоги до праці тих фахівців освітянської ниви, які мали готувати свої наукові розробки для впровадження їх у практику навчально-виховного процесу освітніх інституцій різних типів, рівнів і форм власності. Зразком для нас можуть слугувати педагогічні виставки, ініціатором яких була Христина Данилівна Алчевська. Варто вказати, що метою організації Алчевською цих виставок була популяризація накопиченого педагогічного досвіду роботи Харківської недільної жіночої школи у підготовці гувернанток-виховательок. Так, наприклад, першою з них була Паризька всевітня виставка 1889 року, на якій, зокрема, демонструвалися 2 томи покажчика «Що читати народові?» та кілька інших експонатів, що давали уявлення про освітню діяльність Харківської недільної жіночої школи керівником якої була Х.Д. Алчевська. Необхідно відмітити, що

прогресивна громадськість і преса Франції виявили великий неаби-який інтерес до Харківської недільної жіночої школи, зокрема до покажчика, створеного за участі її вчителів. Про це свідчать повідомлення газет «L'Eclair» (1889, 18 серпня), «Pari» (1889, 21 серпня), «Le Clairon» (1889, 24 серпня) та ін., які на своїх сторінках захоплено розповідали про досвід навчально-виховного процесу цього освітнього закладу. Про це йшлося й у доповіді про результати Паризької виставки самої Х. Алчевської, в якій педагог відмічала той факт, що співробітник газети «Pari» відвідав імпровізований салон, де були виставлені експонати Харківської недільної жіночої школи, в перший же день і 2-3 години безперервно розпитував про школу, склад її вчителів, про збори, про книгу тощо, метод якої видався йому неймовірно оригінальним. Про інтерес французької публіки до Харківської недільної жіночої школи свідчить також і той факт, що брошура Абрамоца «Недільна жіноча школа в Харкові» і книга «Що читати народові?» [3], спеціально написану для цієї виставки, довелося видавати двічі. Успіх Харківської недільної школи на Паризькій виставці був величезний. Покажчику «Що читати народові?» журі педагогічної секції виставки присудило найвищу нагороду. За даними Абрамова [1, с. 179], участь у Паризькій виставці мала на меті не стільки ознайомити публіку з недільними школами та працями вчителів Харківської недільної жіночої школи, скільки спонукати Європу визнати такий тип народноосвітніх жіночих закладів і тим самим привернути увагу до їх проблем російського суспільства. У цьому плані необхідно також відмітити, що школа Х. Алчевської брала також участь у Брюссельській, Чиказькій і вдруге в Паризькій міжнародних виставках. Загальний інтерес до недільних шкіл, схвальні відгуки у пресі багатьох країн, нарешті, ті високі нагороди, якими була удостоєна освітня діяльність Харківської недільної жіночої школи та її вчителі на всіх міжнародних виставках, зміцнили авторитет цих шкіл у Росії, викликали ще більшу повагу до них громадськості.

Значним кроком уперед у справі поширення досвіду недільних шкіл у Росії були вітчизняні виставки – дві Московські, Нижньгородська і дві Харківські. На відміну від зарубіжних, де були представлені окремі експонати, тут демонструвалося все, що могло привернути увагу російського суспільства і вітчизняного вчительства, зацікавити його і викликати бажання енергійніше працювати на освітянській ниві.

Утім варто відзначити, що з вітчизняних виставок найбільш представницькою була Нижньгородська всеросійська виставка 1896 року. Ініціатива участі в ній недільних шкіл належала також Харківській недільній школі Алчевської. Міністерство народної освіти, зважаючи на набутий досвід і авторитет Х. Алчевської, яка неодноразово представляла недільні школи Росії за кордоном, змушене було дозволити, на її прохання, організувати при науково-навчальному відділі виставки підвідділ недільних шкіл. Успіх виставок за кордоном, метою яких було бажання ширше пропагувати досвід недільної школи і ознайомлювати громадськість з її досягненнями, спонукали вчителів недільної жіночої школи Х. Алчевської шукати можливості для влаштування нових педагогічних виставок. Цього разу місцем їх відкриття було обрано Харків. Зазначимо, що тут було влаштовано 2 виставки і обидві – під час зимових канікул у 1896–1897 і 1901–1902 навчальних роках. Виставки викликали підвищений інтерес громадськості, оскільки вони були тим імпульсом, який одних наочно переконував у своїй корисності, других спонукав до організації подібних шкіл, третім давав змогу перейняти кращі засоби постановки справи виховання та

навчання [4]. У такий спосіб Х. Алчевська переконливо довела педагогічну доцільність і необхідність створення виставок для підвищення професійно-педагогічного рівня майбутніх фахівців гувернерської сфери. З цією метою подібні виставки згодом часто організовувалися в Україні. Цей факт знаходить підтвердження у наукових дослідженнях сучасних учених. Зокрема, Л. Задорожна, характеризуючи досягнення вихованців та педагогів Глухівського учительського інституту, відмічає, що «результати творчої роботи вихованців Глухівського інституту були широко представлені на Київській виставці навчальних посібників і матеріалів навчальних закладів (1913), де крім Глухівського інституту брали участь Київський та Вінницький інститути, десятки учительських семінарій, реальних училищ, чоловічих та жіночих гімназій» [5, с. 5]. На виставці демонструвалися експонати багатьох найменувань. Серед робіт вихованців були альбоми з тематичними ілюстраціями, папки з творами, виготовлені власноручно географічні карти, зразкові зошити та ін., які привертали увагу, викликали інтерес фахівців освітньої галузі. Отже, в досліджуваній нами історичний період існувала докладно продумана система організації різних за метою і рівнем педагогічних виставок, які не лише слугували підґрунтям для самоосвіти у здобутті педагогічних знань, але й сприяли усуненню педагогічних похибок у власній педагогічній діяльності в якості гувернера-вихователя [2].

Список використаних джерел:

1. Абрамов В.Я. Наши воскресные школы. Их прошлое и настоящее / В.Я. Абрамов. – Спб., 1900. – С.179.
2. Алчевська Х.Д. Передумане і пережите / Х.Д. Алчевська. – М., 1912. – С.23–24.
3. Алчевська Х.Д. Що читати народові? / Х.Д. Алчевська // Твори: в 3-х т. – Т.3. – С.477–479.
4. Бардінов А.В. Професійно-педагогічна підготовка гувернерів в Україні: минуле і сучасність : монографія / А.В. Бардінов. – Полтава, 2013. – 268 с.
5. Задорожна А. Перлини української освіти: Глухівський учительський інститут (1874–1917) / А. Задорожна // Шлях освіти. – 1999. – №1. – С.50.

ПРАВОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ЯК ПОТУЖНИЙ ЗАСІБ ЗАХИСТУ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ВІД НАСИЛЬСТВА, ЗДІЙСНЕНОГО У ТАКИХ ФОРМАХ ЙОГО ПРОЯВУ ЯК «НАКЛЕП» ТА «ОБРАЗА»

Бардінов О.В., Бардінова А.О., Колос Ю.З., Пашко Л.Ф.
(Полтава, Україна)

Основні права та свободи людини, що розуміються нами як основоположні, визначальні для її життя та діяльності права, які часто називають фундаментальними, визначені на міжнародному рівні, закріплені в основних положеннях 30 статтях Загальної декларації з прав людини.

Права людини є частиною нашої дійсності. Вони постійно розвиваються, з'являються певні проблеми, які не мають простого й однозначного розв'язання, тим самим викликають суперечливі судження науковців, дискусійних характер яких простежується у публікаціях учених.

Зокрема, в центрі уваги В. Ролінського стала соціально-педагогічна проблема запобігання насильству над підлітками та подолання його; предметом